

Tre forhold kan vende resultatet i kalveproduktionen

Små kalve kan ikke vokse af foder med træstof og lavt proteinindhold

Af slagtekalverådgiver Mogens Larsen, Grindsted

Der er især tre forhold man skal være opmærksom på når det drejer sig om kraftfoderblandinger til slagtekalve. Indhold, sammensætning og pillekvalitet. Overskud i kalveproduktionen er faktisk ikke så svært som nogle tror, og det kræver blot en minimal ekstra indsats for at vende et utilfredsstillende resultat til en overskudsforretning.

Underernærede småkalve

Foderindholdet er meget vigtigt.

Det er vigtigt at blandingen passer til aldersgruppen. Mange bruger en blanding til alle kalve. Ofte er det en blanding med 15 pct. protein. Det er ikke nok til de små! En 15 pct. blanding indeholder cirka 115 gram fordøjeligt råprotein. Men det er først fra cirka 150 kg, at det er protein nok. En kalv på 100 kg kan ikke bruge træstof til noget. I mange 15 pct.-blandinger er der op til 10 pct. træstof. Til en kalv på 100 kg bør træstofprocenten ikke være over syv pct.

Kalve hader fedt

Kalve kan generelt ikke lide fedt som er tilsat. Derfor skal råfedt også bruges som en parameter, når man handler foder til kalvene.

Råfedtprocenten skal være så lav som mulig og aldrig over 4,5 pct. i blandingen.

Derimod er indholdet af fe pr kg ikke altafgørende.

Sammensætningen er mere vigtigt, for had nytter det at der er 100 fe i en blanding,

hvis kalvene ikke gider æde det. Hellere 98 fe pr. 100 kg med god ædelyst. Vær også opmærksom på, at blandingen ikke bliver for energifattig til de små kalve.

Kalve bør tilbydes dampvalset foder allerede fra 1. levedøgn. Fra 6-8 uger skal de have en 17 pct.-blanding, hvor sammensætningen og kriterierne til kvalitet bør være de samme som allerede omtalt.

Vigtig sammensætning

Blandingens sammensætning er meget vigtigt. Der er mange forhold, som man skal være opmærksom på, men det er langt fra uoverkommeligt. Der må kun være råvarer med høj fordøjelighed i blandingen til kalve. Aldrig varer som sojaskaller, og hvedeklid af dårlig kvalitet. Andre råvarer såsom majs gluten, majs bærme, citruskvas og afskallet solsikkekrå, bør kun anvendes i begrænset omfang, hvilket vil sige højest 5-6 pct.

Stil krav om:

- Træstofprocent på højst 7,5.
 - Råfedtprocent på højst 4,5.
 - Indhold af fordøjelige cellevæge på 170-185 gram pr. fe
 - Stivelsesindhold pr. fe på mindst 330 gram
- Opfyldes de krav vil der ikke kunne skjules dårlige foderemner i blandingen. Fordøjelige cellevæge er med til at holde maven i orden. Men kalvene vokser ikke optimalt af cellevæge, så der skal ikke flere til end nødvendigt. Er halmtildelingen i orden kan man nøjes med et mindre indhold af fordøjelige cellevæge.

Store kalve vokser for lidt af fordøjelige cellevæge, og der skal store mængder stivelse til, for at en ungtyr vokser optimalt. Især hvede indeholder store mængder stivelse.

Tom krybbe lig ingen vækst

Slagtekalve skal altid have kraftfoder efter ædelyst. En slagtekalv må aldrig æde op!

Gode råd til fodring af slagtekalve

Kvalitetsfoder

- 15 pct. blandinger dur ikke til kalve under 150 kg.
- Højest 7,5 pct. træstof i kalvefoder.
- Højest 4,5 pct. råfedt.
- 170-185 g fordøjelige cellevæge.
- Mindst 330 g stivelse pr. fe.

Aldrig tomme krybber

- Kalvefoder fra automat.
- 1 automat pr. 10-12 kalve.

Smuldfrit foder

- Smuld er bandlyst til kalve.
- Højest 2-4 pct. smuld.

Fri halm

- Frisk halm i hække to gange dagligt
- Byghalm bør foretrakkes.

Optimalt proteinindhold i kalvefoder.

Vægt kg.	Stor race		Jersey	
	Protein g/fe	Vægt kg.	Protein g/fe	Vægt kg.
0 -100 kg	140	< 60	140	
100-150	135	60-95	135	
150-200	115	95-130	115	
200-250	100	130-165	100	
250-300	90	165-200	90	
300-350	85	200-235	85	
350-400	80	235-270	80	
400-	75	270-	75	

Kraftfoder skal gives i en automat eller i krybben. Men det er svært at give kraftfoder efter ædelyst i krybben, derfor er en automat langt at foretrække. Det behøver imidlertid ikke at være en dyr foderautomat, men måske bare en 200 l plast-tønde der er skåret et hul i. Der skal være en automat eller ædeplads for hver 10-12 slagtekalve

Ingen smuld

En slagtekalv må aldrig tvinges til at æde smuld. Smuld skal fjernes fra foderautomaten. Smuld er blandt andet med til at give leverbylder, trommesyge osv. Accepter aldrig over 2-4 pct. smuld.

Fri halm

Slagtekalve på dybstrøelse skal have halm tilbudt fra en halmhæk. De æder ikke nok af strøhalmen. Halmhækken skal helst fyldes to gange dagligt. Vårbyghalm er langt at foretrække. Slagtekalve på spalter tildeles nyt, oprystet vårbyg-halm to gange dagligt, og det gamle halm fjernes hver gang.

Undgå surt vand

Vand bør gives af vandkopper, eller vandtrug med lille vandspejl. Især små kalve er meget kræsne over for dårligt eller surt vand. Vand i trug til mindre kalve skal skiftes hver dag. Der skal være en drikkekop eller en drikkeplads for hver 10-12 kalve. Der bør altid være minimum to drikkestationer i hver boks, da der tit kommer gødning i vandkoppen. Mange af de frostsikrede drikkebrug med vandspejl, kan ikke anbefales til slagtekalve.

Eget korn og tilskudsfoder - ok med forudsætninger

Mange mælkeproducenter bruger deres eget korn og kalve T. Kornet har man selv og man kan ofte selv blande korn og kalve T til omkring en kr. pr fe. Det er jo billigt.

For at en sådan fodring fungerer optimalt er der imidlertid flere ting der skal være i orden.

- Kornet bør være byg
- Valsekvaliteten skal være god, altså ingen smuld
- Tilskudsblandingen skal være med et lavt fedtindhold på under 4,5 pct.
- Tildelingen skal være perfekt.

For at valsekvaliteten kan blive god nok, skal der sættes vand til kornet, eller det skal opbevares i en gastæt silo, hvor det er lagt i med cirka 18 pct. vand.

De fleste tilskudsblandinger er med et højt fedtindhold på 6-8 pct. Med så høj en fedtprocent er der ofte kalve, som fravælger tilskudsfoderet, og kun æder kornet. Det kan meget let resultere i forskellige sygdomme. De kalve, som ikke får protein nok, er meget sårbare overfor smitte. Hos kalve, som er underforsynet med protein, ses ofte sygdomme som cocci-diose, rotor og coronavirus, som alle er meget tabsgivende sygdomme som skal undgås.

Belægningsgrad

Mange steder går de store slagtekalve alt for tæt. En spalteboks på ni m² kan altså ikke rumme fem slagtefærdige ungtyre, som ses praktiseret.

I forsøg har man påvist, at ved at tage en kalv ud af en boks stiger den daglige tilvækst med 110 gram pr kalv. Udgangspunktet er, at der aldrig bør være under 2,5 m² pr. kalv i en spalteboks. I dybstrøelse skal arealet være lidt højere, men det giver næsten sig selv da, det er umuligt at holde tørt ved for høj belægning.

Prisen ikke væsentlig

Prisen på kraftfoderet er ikke afgørende. I et UK-forsøg så man et øget dækningsbrud på 66 kr. pr. kalv ved en blanding, som var 5,35 kr. dyrere. Forskellen på de to anvendte blandinger var en pct. træstof. Derfor er det vigtig ikke at gå på kompromis med kvaliteten. Ofte er det en fordel at købe lidt dyrere og bedre blandinger.

Hurtig hjælp mod "hurtige maver"

Besøg os på
Agromek
Hal K Stand 8204

- Minimalt vægttab, fordi biopect er optimeret til iblanding i mælk
- Hurtig bedring ved hurtig indsats
- Bruges også forebyggende
- Nem at bruge – kan ikke overdoseres
- Rent naturprodukt – skaber ikke resistens

BIOFIBER · DAMINO

Staushedevej 10, 6621 Gesten • Tlf. 75 55 74 11 • Fax 75 55 75 68

www.biodane.com